

TÜRK SİLÂHLİ KUVVETLERİ PERSONEL KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

(Resmi Gazete ile yayımı: 14/07/2016 Sayı: 29770)

Kanun No
6722

Kabul Tarihi
23/6/2016

MADDE 1- 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiştir.

“z) İtibari rütbe: Yurt dışı sürekli veya geçici görevlere atanan ya da görevlendirilen subay ve astsubaylara, özellik arz eden durumlarda, görev süresince rütbesinin bir üst rütbesinde verilen rütbedir.”

MADDE 2- 926 sayılı Kanunun 38 inci maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasında yer alan “ve ayrıca üstün başarı sebebiyle terfi usul ve şartları” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

“c) Üstün başarılı yüzbaşı ve binbaşılardan terfi esasları: Yüzbaşı ve binbaşılardan bu rütbelere ait bekleme sürelerinin bitiminden bir yıl önce bu rütbelere ait her yılki sicil notu, sicil tam notunun %95 ve daha yukarısında ve sicil notu ortalaması da sicil tam notunun %95 ve daha yukarısında olanlar, yönetmelikte belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda rütbelere göre kendi sınıfları içerisinde (kurmaylar sınıflarına bakılmaksızın kendi aralarında) ayrı ayrı sıralanırlar. Bu şekilde sıralanan subaylardan, kendi sınıfı mevcudunun veya mevcudun azlığı sebebiyle birleştirilen sınıfların toplam mevcudunun; muharip sınıflar için %8’ine kadarki, yardımcı sınıflar için %4’üne kadarki ilgili kuvvet komutanı, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanı tarafından bir üst rütbeye yükseltilebilir.”

MADDE 3- 926 sayılı Kanunun 41 inci maddesinin başlığı “IV- Kadroların tespiti, muvazzaf subay kadro oranları ve albayların fiili hizmet süresinin uzatılması.” şeklinde ve birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“c) Albaylardan Yüksek Askerî Şura tarafından o yıl için hizmet kadrosu fazlası olduğu tespit edilen miktar kadarki 50 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendine göre kadrosuzluktan emekliye sevk edilirler. Ancak bunlardan, aşağıdaki esaslara göre tefrik edilenler, kadrosuzluktan emekliye sevk edilmezler ve (b) bendine göre tespit edilen miktarın dışına çıkarılarak fiili hizmet süreleri iki yıl uzatılır. Bunların müteakip yıllarda da aynı esaslarla hizmet sürelerinin uzatılması için 50 nci maddenin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentleri saklı kalmak şartıyla bu bentteki esaslara göre ayrıca Yüksek Askerî Şura kararı alınır.

Her yıl 30 Ağustos tarihi itibarıyla hizmet ihtiyacı sebebiyle kadrosuzluktan emekliye sevk edilmesi uygun görülmeyen toplam albay miktarı ile bunların yıllara, neşetlere, sınıflara, branşlara veya ihtisaslara göre kontenjanları, aşağıda belirtilen oranları aşmamak üzere ve neşet mevcutlarına göre dengeli dağılım çerçevesinde Yüksek Askerî Şura kararı ile tespit edilir. Kuvvet komutanlıkları,

Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı için ayrı ayrı olmak üzere;

I- İlk defa fiili hizmet süresi uzatılacak albay miktarı, o yıl hizmet kadrosu fazlalığı sebebiyle kadrosuzluktan emekliye sevk edilecek toplam albay miktarının %25'ini; bunlar arasından müteakip dönemlerde uzatılacakların miktarı ise bir önceki dönemde uzatma kararı alınmış olanların miktarının %75'ini geçemez.

II- (I) numaralı alt bentte belirlenmiş orana göre hesaplanacak ilk defa fiili hizmet süresi uzatılacak albay miktarı, Genelkurmay Başkanlığınca onaylı Türk Silahlı Kuvvetleri insan gücü planında belirlenmiş yıllık subay yetiştirme miktarının %3'ünün altında olması hâlinde bu sayıya kadar artırılabilir.

III- (I) ve (II) numaralı alt bentlerde belirlenmiş oranlara göre bulunacak sayıların küsuratlı değerleri yarıma eşit veya yarımdan büyükse bu küsuratlı değerler tama iblağ edilir.

Yüksek Askerî Şura (I) ve (II) numaralı alt bentlerde belirtilen oranları artırmaya yetkilidir.

Her yıl Yüksek Askerî Şura tarafından, hizmet kadrosu fazlası olarak belirlenen albaylar ile daha önceki yıllarda fiili hizmet süresi uzatılmış albaylara 54 üncü maddede belirtilen esaslara göre değerlendirme notu verilir. Sicil notu ortalaması, sicil tam notunun %90'ının (dâhil) üzerinde olması ve ilgilinin talep etmesi kaydıyla hizmet ihtiyacı, yeterli notu ve Yüksek Askerî Şuraca belirlenmiş kontenjanlar esas alınarak tefrik edilecek albayların fiili hizmet süreleri Yüksek Askerî Şura kararı ile bu bentteki esaslara göre yaş haddine kadar uzatılabilir. Görev süresi uzatılmayanlar ise 50 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendine göre kadrosuzluktan emekliye sevk edilirler.

Bu bent hükümlerine göre hizmete devam ettirilen albaylardan kendi isteği üzerine emekliye ayrılmak isteyenler 50 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendine göre kadrosuzluktan emekliye sevk edilirler.”

MADDE 4- 926 sayılı Kanunun 85 inci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve üçüncü fıkrasında yer alan “ve ayrıca üstün başarı sebebiyle terfi usul ve şartları” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

“b) Üstün başarılı kıdemli üstçavuş ve başçavuşların terfi esasları: Kıdemli üstçavuş ve başçavuşların bu rütbelere ait bekleme sürelerinin bitiminden bir yıl önce bu rütbelere ait her yılki sicil notu, sicil tam notunun %95 ve daha yukarısında ve sicil notu ortalaması da sicil tam notunun %95 ve daha yukarısında olanlar, yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda rütbelere göre kendi sınıfları içerisinde ayrı ayrı sıralanırlar. Bu şekilde sıralanan astsubaylardan, kendi sınıfı mevcudunun veya mevcudun azlığı sebebiyle birleştirilen sınıfların toplam mevcudunun; muharip sınıflar için %8'ine kadarı, yardımcı sınıflar için %4'üne kadarı ilgili kuvvet komutanı, Jandarma Genel Komutanı veya Sahil Güvenlik Komutanı tarafından bir üst rütbeye yükseltilebilir.”

MADDE 5- 926 sayılı Kanunun ek 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan “altı” ibaresi “beş” şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 6- 926 sayılı Kanunun ek 32 nci maddesinin birinci fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak, 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun 87 nci maddesinin birinci fıkrasının (VII) numaralı bendi veya 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 15 inci maddesi kapsamında avukatlık ücreti ödenmiş olanlara ayrıca bu ödeme yapılmaz.”

MADDE 7- 926 sayılı Kanuna aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 35- İtibari rütbe; yurt dışı sürekli göreve atanalar için Genelkurmay Personel Başkanlığının, yurt dışı geçici görevle görevlendirilenler için ilgili kuvvet komutanlıkları, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı personel başkanlıklarının onayı alınmak suretiyle verilebilir. İtibari rütbe alan personel, bu rütbenin sahip olduğu yetkileri sadece yabancı ülke personeline karşı mevcut uluslararası anlaşmalar çerçevesinde kullanır. İtibari rütbeden dolayı maaş farkı veya ilave tazminat ödenmez ve bu personele gerçek rütbesinin özlük hakları verilir. İtibari rütbe, personelin yurt dışı sürekli veya geçici görevi sona erdiğinde son bulur.”

MADDE 8- 926 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 40- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce üstteğmen rütbesinde üstün başarı kıdemi alanlar için, bu maddeyi ihdas eden Kanun ile yapılan değişiklikten önceki ek 19 uncu madde hükümlerinin uygulanmasına devam edilir.”

MADDE 9- 22/5/1930 tarihli ve 1632 sayılı Askeri Ceza Kanununun 47 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Erteleme:

MADDE 47- Türk Ceza Kanununun hapis cezasının ertelenmesine ilişkin hükümleri, askeri suçlar hakkında da uygulanır.

Ancak aşağıdaki hâllerde hapis cezaları ertelenmez:

A) Sırf askeri suçlardan dolayı yapılan yargılama sonunda hükmolunan netice cezanın üç ay veya daha fazla süreli hapis cezası olması.

B) Fiilin, disiplini ağır şekilde ihlal etmesi veya birliğin güvenliğini tehlikeye düşürmesi ya da birliğin muharebe hazırlığını veya etkinliğini zafiyete uğratması ya da büyük bir zarar meydana getirmesi.

C) Fiilin savaş veya seferberlikte işlenmesi.

D) Daha önce sırf askeri bir suçtan dolayı mahkûm olunması.”

MADDE 10- 1632 sayılı Kanunun mülga 149 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Uyuşturucu veya uyarıcı maddelere ilişkin suçlar:

MADDE 149- Kıta, karargâh veya askeri kurumlarda ya da görev esnasında veya görev yerlerinde;

A) Uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanılmasını kolaylaştırma ve alenen özendirme,

B) Kullanmak için uyuşturucu veya uyarıcı madde satın almak, kabul etmek veya bulundurmak ya da uyuşturucu veya uyarıcı madde kullanmak,

suçlarını işleyen askeri şahıslar hakkında, Türk Ceza Kanununun bu suçlara ilişkin hükümleri uygulanır.”

MADDE 11- 1632 sayılı Kanununun ek 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“EK MADDE 8- Askeri mahkemeler ve adli yargı mahkemeleri tarafından verilen kısa süreli hapis cezaları; 16/6/1927 tarihli ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanunu hükümlerine göre askerlik hizmetini yerine getiren yükümlüler ile yükümlü erbaş ve erler hakkında Türk Ceza Kanununun 50 nci maddesinin birinci fıkrasında belirtilen seçenek yaptırımlara, diğer askeri şahıslar hakkında ise aynı fıkranın (a), (b) ve (d) bentlerinde belirtilen seçenek yaptırımlara çevrilebilir. Ancak aşağıdaki hâllerde kısa süreli hapis cezaları seçenek yaptırımlara çevrilemez:

A) Sırf askeri suçlardan dolayı yapılan yargılama sonunda hükümlenen netice cezanın dört ay veya daha fazla süreli hapis cezası olması.

B) Fiilin, disiplini ağır şekilde ihlal etmesi veya birliğin güvenliğini tehlikeye düşürmesi ya da birliğin muharebe hazırlığını veya etkinliğini zafiyete uğratması ya da büyük bir zarar meydana getirmesi.

C) Fiilin savaş veya seferberlikte işlenmesi.

1076 sayılı Kanun hükümlerine göre askerlik hizmetini yerine getiren yükümlüler ile yükümlü erbaş ve erler hakkında verilen kısa süreli hapis cezasına seçenek yaptırımların yerine getirilmesi askerlik hizmetlerinin sonuna bırakılır.”

MADDE 12- 10/6/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 11 inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“J) Genel kolluk kuvvetlerinin imkân ve kabiliyetlerini aşan durumlarda terörle mücadele için gerekli olması veya terör eylemlerinin kamu düzenini ciddi şekilde bozması hâlinde, İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararıyla Türk Silahlı Kuvvetleri görevlendirilebilir. Bakanlar Kurulu kararında; görevin kapsam ve süresi, görev alanı, istihbarat yetkisinin kapsamı, destek silahlarının kullanımına yönelik tahditler, görevlendirilen birliklerin mülki amirler ve genel kolluk kuvvetleri ile ilişkileri, ilgili kamu kurum ve kuruluşları tarafından alınması gereken tedbirler, icra edilecek görevlerin planlanması ve izlenmesi ile gerek görülen diğer hususlar gösterilir. Görevlendirilecek Türk Silahlı Kuvvetleri birliklerinin çapı, teşkilatı, konuşlandırılacağı yerler, emir komuta ilişkileri, kuvvet kaydırılması ve bu kapsamda gerekli görülen diğer hususlar Genelkurmay Başkanlığı tarafından belirlenir.

Görevlendirilen Türk Silahlı Kuvvetleri birlikleri ve personeli, kendi komutanının sorumluluğu altında ve onun emir ve talimatlarına göre 4/1/1961 tarihli ve 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununda belirtilen yetkiler ile kolluk kuvvetlerinin genel güvenliği sağlamada sahip olduğu yetkileri kullanarak verilen görevleri yerine getirir. Bu fıkra uyarınca illerde icra edilecek görevler kapsamında askeri birlikler ile genel kolluk kuvvetleri ve ilgili kamu kurum ve kuruluşları arasındaki işbirliği, koordinasyon ve gözetim valiler tarafından yerine getirilir. Askeri birliklerin belirli görevleri genel kolluk kuvvetleriyle birlikte yapması hâlinde komuta, sevk ve idare askeri birliklerin en kıdemli komutanı tarafından üstlenilir.

Yetkili birlik komutanının bu fıkra kapsamında verilen görevleri yerine getirirken ihtiyaç duyduğu istihbarat bilgileri, istihbarat birimleri tarafından yetkileri kapsamında öncelikle toplanır ve gecikmeksizin paylaşılır.

Bu fıkra kapsamında icra edilen operasyonlarda gecikmesinde sakınca bulunan hallerde güvenlik kuvvetlerinin elinden kaçmakta olan kişilerin izlenirken girdikleri konuta, işyerine veya kamuya açık olmayan kapalı alanlar ile bunların eklentilerine can veya mal güvenliğinin sağlanması ya da kişinin yakalanması amacıyla münhasır olmak üzere, yetkili birlik komutanının yazılı emriyle girilebilir. Birlik komutanının kararı yirmi dört saat içinde hâkim onayına sunulur.

Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin bu fıkra kapsamındaki faaliyetleri askerlik hizmet ve görevlerinden, bu faaliyetler sebebiyle işlendiği iddia edilen suçlar ise askeri suç sayılır. Türk Silahlı Kuvvetleri personeli dışındaki memur ve diğer kamu görevlilerinin bu fıkra kapsamındaki görev ve faaliyetleri sebebiyle işledikleri iddia edilen suçlarla ilgili olarak 2/12/1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri uygulanır. Bu suçlar sebebiyle soruşturma izni verilene kadar yakalama, gözaltı ve tutuklama tedbirlerine başvurulamaz. Bu fıkradaki görevler yerine getirilirken, görevin niteliği gereği veya ifası sebebiyle verilen zararlar Devlet tarafından tazmin edilir. Bu fıkra kapsamındaki görevlerin yerine getirilmesi sırasında Türk Silahlı Kuvvetleri personeli ile mülki idare amirleri, kolluk kuvvetleri ve diğer memurlar ve kamu görevlilerinin kararları, işlemleri ve faaliyetleri sebebiyle (kişisel kusur, haksız fiil veya diğer sorumluluk halleri de dâhil) tazminat davaları ancak Devlet aleyhine açılabilir. Devlet, ödediği tazminattan dolayı görevinin gereklerine aykırı hareket etmek suretiyle görevini kötüye kullananlardan; Türk Silahlı Kuvvetleri personeline Millî Savunma Bakanının, mülki idare amirleri ve kolluk kuvvetlerine İçişleri Bakanının, diğer memurlar ve kamu görevlilerine ilgili bakanın uygun bulması şartıyla bir yıl içinde rücu eder.

Bu fıkra kapsamındaki görevler yerine getirilirken görevin niteliğinden doğan veya görevle ilgili olmak şartıyla görevin ifası sırasında işlendiği iddia olunan suçlardan dolayı:

a) Adli yargının görevine girdiğinden bahisle asker kişiler hakkında soruşturma yapılması; Genelkurmay Başkanı ve kuvvet komutanları için Başbakanın, diğer personel için Millî Savunma Bakanının, Jandarma Genel Komutanı ve Sahil Güvenlik Komutanı ile bu Komutanlıklardaki diğer personel için İçişleri Bakanının iznine tabidir.

b) Kanunlardaki özel hükümlerin yetki verdiğiinden bahisle Cumhuriyet savcılarınca memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında doğrudan soruşturma yapılması; İçişleri Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarının merkez teşkilatlarında görevli olanlar ile valiler için İçişleri Bakanının, bölge veya ilde görevli olanlar ile kaymakamlar için valinin, ilçede görevli olanlar için kaymakamın iznine tabidir.

Beşinci ve altıncı bentlerde yer alan hükümler, geçici köy korucuları ve gönüllü korucular ile bu maddenin (D) fıkrası uyarınca görevlendirilen Türk Silahlı Kuvvetleri personeli hakkında da uygulanır.

Bu fıkra kapsamında verilen görevlerin yerine getirilmesi sırasında doğan acil ve zaruri ihtiyaçları karşılamak amacıyla yapılacak harcamalar, ilgisine göre Millî Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı bütçesine konulan ödenekten karşılanır.”

MADDE 13- 5442 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 5- Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 11 inci maddenin (D) fıkrası ile 4/6/1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilât Kanununun 1 inci maddesi uyarınca görevlendirilmiş olan Türk Silahlı Kuvvetleri personeli, memurlar, geçici köy korucuları ve gönüllü korucular dâhil diğer kamu görevlileri hakkında da 11 inci maddenin (J) fıkrasının beşinci ve altıncı bentlerinde yer alan hükümler uygulanır.”

MADDE 14- 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“Hükmün açıklanmasının geri bırakılması:

EK MADDE 4- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına ilişkin hükümleri, aşağıdaki hâller hariç askeri suç ve cezalar hakkında da uygulanır:

A) Sırf askeri bir suçtan dolayı altı ay veya daha fazla süreli hapis cezasına hükmedilmesi.

B) Fiilin, disiplini ağır şekilde ihlal etmesi veya birliğin güvenliğini tehlikeye düşürmesi ya da birliğin muharebe hazırlığını veya etkinliğini zafiyete uğratması ya da büyük bir zarar meydana getirmesi.

C) Fiilin savaş veya seferberlikte işlenmesi.”

MADDE 15- 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 15 inci maddesinin başlığı “Avukat tayini” şeklinde değiştirilmiş, aynı maddenin birinci fıkrasına “görev alan” ibaresinden sonra gelmek üzere “Türk Silahlı Kuvvetleri personeli, mülki idare amirleri,” ibaresi eklenmiş ve aynı fıkroda yer alan “kovuşturmalarda müdafî olarak belirlediği en fazla üç” ibaresi “kovuşturmalar sebebiyle belirleyeceği en fazla üç avukatın veya bu görevlerinin ifasından dolayı mağdur, şikâyetçi, katılan, davalı ya da davacı konumunda olan personelin seçeceği bir” şeklinde değiştirilmiş ve aynı fıkraya aşağıdaki cümle eklenmiştir.

“Ancak davacı konumunda olan personelin seçeceği bir avukata ücret ödenmesi, ilgili Bakanın onayına tabidir.”

MADDE 16- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 17- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
19	99	18
19	103	553
19	104	853:860, 864:874
19	105	995:1001, 1002:1007, 1008, 1011:1025, 1026:1029, 1037:1055, 1059:1073
20	106	64:73, 79:105, 107:109, 111:123

I- Gerekçeli 387 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 104 üncü Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Adalet Komisyonu, Anayasa Komisyonu ile İçişleri Komisyonu, Esas Milli Savunma Komisyonu görüşmüştür.

III- Esas No. 1/725